

Ontdek waar het om draait bij De Geo

Dé methode voor inspirerend aardrijkskundeonderwijs

De vernieuwde De Geo:

- Geactualiseerde inhoud
- Groter gebruiksgemak
- Effectievere didactiek en toetsen

ThiemeMeulenhoff

Ontdek waar draait bij

*Ontdek wat
aardrijkskundedocenten
van De Geo vinden*

- 3** Ontdek waar het om draait
- 4** De kracht van De Geo
- 6** De onderbouw: een stevig fundament
- 10** De bovenbouw: de beste weg naar het examen
- 14** De digitale leeromgeving
- 15** Wij staan voor je klaar

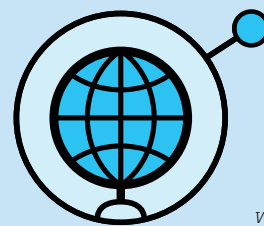
het om De Geo

Al meer dan 55 jaar een begrip in het onderwijs

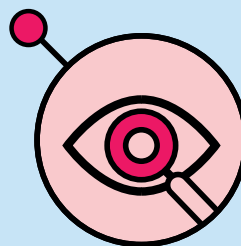
Met De Geo breng je aardrijkskunde tot leven in de klas. Al meer dan 55 jaar ondersteunt deze methode docenten in het geven van betekenisvolle lessen. Leerlingen ontdekken samenhang tussen wereldwijde thema's als klimaatverandering, migratie en geopolitieke spanningen; altijd gekoppeld aan hun eigen leefwereld. De Geo combineert actuele inhoud, sterke didactiek en rijke beeldondersteuning met praktische tools voor jou als docent. Zo geef je les op een manier die bij jou én je leerlingen past.

Wil je jouw leerlingen laten uitgroeien tot nieuwsgierige wereldburgers? De Geo helpt je hierbij. Onze methode plaatst actuele wereldproblemen in een betekenisvolle context en biedt gevarieerde leerpaden die aansluiten bij jouw unieke manier van lesgeven. Met volop ruimte voor differentiatie daag je iedere leerling uit op zijn of haar niveau. Dat maakt De Geo een krachtig hulpmiddel, waarmee jij de regie houdt.

Een beeld opbouwen van de wereld

*Inzicht krijgen
in ruimtelijke
vraagstukken*

*Leren hoe je de
wereld bestudeert
door het doen van
onderzoek en het
toepassen van
vaardigheden*

*“De Geo geeft mij de vrijheid om mijn
lessen op maat te maken, zonder in
te leveren op diepgang.”*

De kracht van De Geo

De Geo biedt een complete leerlijn die docenten ondersteunt en leerlingen motiveert om de wereld om hen heen te begrijpen. Onze methode is ontwikkeld met oog voor actueel en relevant onderwijs, zodat elke les aansluit bij de belevingswereld van leerlingen.

Een rijke en flexibele methode

De Geo biedt je als docent maximale keuzevrijheid. Elk leerjaar bestaat uit acht hoofdstukken. Of je nu thematisch wilt werken, de actualiteit wilt volgen of een vaste leerlijn aanhoudt: met De Geo kun je alle kanten op. Voorbeeldroutes zoals 'Reis rond de wereld' of 'Actuele vraagstukken', maken het eenvoudig om een doordachte opbouw te kiezen.

Scan de QR-code om deze routes te bekijken

Beeld als pijler

De Geo is sterk visueel: elke paragraaf start met een intrigerend beeld dat nieuwsgierigheid opwekt. De foto's, kaarten en infographics zijn geselecteerd en ontworpen om leerlingen te laten ontdekken, vergelijken en begrijpen. Zo bouwen zij stap voor stap een breed en verdiepend wereldbeeld op.

De Geo is voor alle leerlingen. Daarom zijn kaarten en illustraties aangepast voor kleurherkenning. Stichting Dedicon adviseerde over lettertype en lettergrootte. Heldere teksten, sprekende voorbeelden en visuele ondersteuning maken de lesstof voor iedereen begrijpelijk.

Toetsen en formatief handelen

Met De Geo toets je gericht en effectief. Kies voor kant-en-klare toetsen of gebruik de uitgebreide toetsvragenbank. Formatief evalueren kan door de "Test jezelf" in te zetten. Daarnaast helpen leerdoeloverzichten, invulsamenvattingen en terugblikopdrachten leerlingen in hun leerproces.

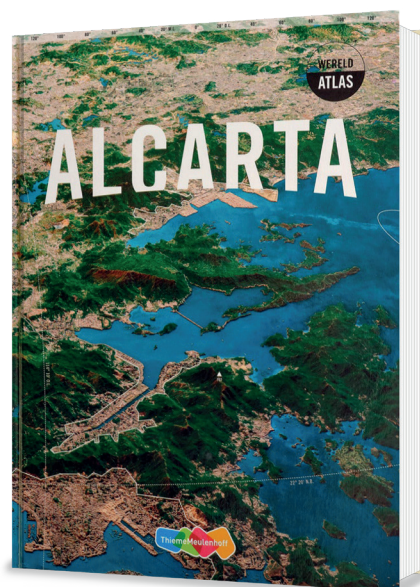

Werken met Alcarta

Alcarta online is volledig geïntegreerd in De Geo: meer dan 700 kaarten, Google Earth, Street View en actuele statistieken zijn direct beschikbaar. Leerlingen gebruiken de kaarten actief in opdrachten en leren kaartvaardigheden ontwikkelen.

Werk je met De Geo? Dan heb je automatisch een licentie voor de digitale atlas Alcarta online premium. De atlas zelf bestel je makkelijk via onze webshop en klantenservice.

Werk je liever met De Bosatlas? Geen probleem: omnummertabellen en verwijzingen zijn beschikbaar.

De complete leerlijn

Jaar	Vmbo-b(k)	Vmbo-kgt	Vmbo-t/havo	Havo/vwo	Vwo	Havo/vwo TTO
1	1 vmbo-bk	1 vmbo-kgt	1 vmbo-t/havo	1 havo/vwo	1 vwo	1 havo/vwo TTO
2	2 vmbo-bk	2 vmbo-kgt	2 vmbo-t/havo	2 havo	2 vwo	2 havo/vwo TTO
3	3 vmbo-b	3 vmbo-kgt		3 havo	3 vwo	3 havo/vwo TTO
4	4 vmbo-b	4 vmbo-kgt		4 havo	4 vwo	
5				5 havo	5 vwo	
6					6 vwo	

Scan de QR-code voor een overzicht van het aanbod

De onderbouw

Een stevig fundament

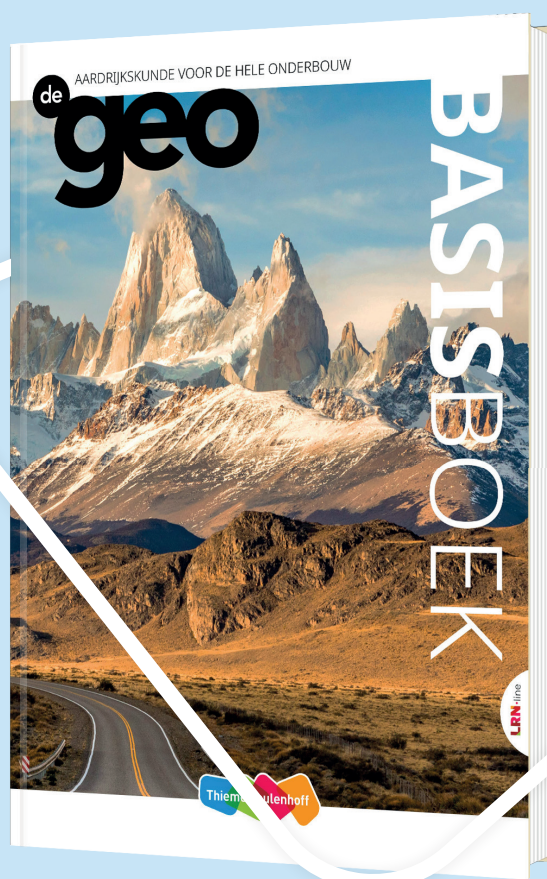
Met De Geo in de onderbouw help je je leerlingen de wereld om hen heen beter te begrijpen. Daarnaast leg je in de onderbouw de perfecte basis voor aardrijkskunde in de bovenbouw en de examens. Leerlingen ontwikkelen essentiële vaardigheden zoals ruimtelijk denken, analyseren en interpreteren.

Vernieuwde onderbouw

De Geo onderbouw is vernieuwd. In de nieuwe editie zijn alle hoofdstukken geactualiseerd, zijn inzichten aangescherpt en is de vormgeving verbeterd. Ook is er extra aandacht voor burgerschap, klimaatverandering en het aanleren van atlasvaardigheden. Verder zijn toetsing, PowerPoints en opdrachten geactualiseerd. Door deze aanpassingen sluit de vernieuwde onderbouw weer volledig aan bij de recent geactualiseerde bovenbouw.

Het Basisboek

Uniek aan De Geo is het Basisboek voor de onderbouw. Dit thematisch opgebouwde naslagwerk biedt heldere uitleg bij geografische begrippen en processen. Leerlingen gebruiken het om theorie terug te zoeken, samenhang te ontdekken en leerstof in andere contexten toe te passen. Het Basisboek is ook online beschikbaar en wordt vaak ingezet bij herhaling, toetsvoorbereiding of om te differentiëren in de klas.

**Scan de QR voor meer info
en inkijkexemplaren**

Regionale insteek met thematische verdieping

Met De Geo werk je vanuit een regionale invalshoek.. Binnen een regio komen belangrijke thema's aan bod, zoals verstedelijking, waterbeheer of migratie. Zo krijgen leerlingen grip op complexe verschijnselen en leren ze die in context plaatsen. Doordat elke regio anders is, groeit hun inzicht in overeenkomsten, verschillen en verbanden wereldwijd. Deze aanpak sluit aan bij hoe het geheugen werkt, en versterkt het wereldbeeld van leerlingen.

De combinatie van heldere tekst, informatieve kaarten en aansprekende foto's versterken het leereffect

1 Australië

1.2
Australië: een enorm land

Bron 7
De Grote Victoriawoestijn.

Sydney is een grote stad, maar het is maar een klein stukje van Australië. Op kaarten kun je zien hoe groot dit land is.

Kaarten van grote gebieden

► Als je heel Australië op een kaart wilt zien, en niet alleen Sydney, dan moet je **uitzoomen**. Je ziet dan een steeds groter gebied afgebeeld op de kaart.

● Bij uitzoomen wordt de werkelijkheid steeds meer verkleind. Je ziet dan steeds minder details. Zo zie je Sydney op een kaart van heel Australië terug als een stip (bron 8 en 9).

Kaarten van kleine gebieden

► Als je op de kaart niet een groot gebied wilt zien, maar een kleiner gebied, dan moet je **inzoomen**. Je ziet dan een steeds kleiner gebied afgebeeld op de kaart.

● Bij inzoomen wordt de werkelijkheid steeds meer vergroot. Op een kaart van Sydney zie je veel details, zoals wegen en scholen.

Enorme afstanden

► Als je uitzoomt naar heel Australië, zie je dat het land ontzettend groot is. Het is ongeveer 185 keer groter dan Nederland. Je bent dan ook wel even onderweg als je van Sydney naar Perth wilt reizen (bron 8).

● De afstand tussen twee plaatsen, gemeten in een rechte lijn, noem je de **absolute afstand** of de afstand hemselsbreed (bron 8). De absolute afstand tussen Sydney en Perth in een rechte lijn gemeten is 3.378 km.

● Je kunt de afstand tussen twee plaatsen ook meten in reistijd of in kosten. Dit noem je de **relatieve afstand** (bron 8). Als je reist, is het handig te weten hoelang je over een afstand doet en hoeveel de reis je kost. Met de trein doe je er van Sydney naar Perth drie hele dagen over en een ticket kost ongeveer Australische \$ 2.000. Met de auto is de afstand ongeveer 3.934 km. Je doet er zo'n 41 uur over en het kost meer dan Australische \$ 500 aan benzine.

Bron 8
Absolute en relatieve afstand in Australië.

13 Terugblik

- a Beantwoord online de deelvraag door de samenvatting in te vullen.
- b Maak online *Test jezelf*.
- c Geef in het overzicht bij ieder leerdoel aan of je het leerdoel beheerst.

Wat moet je kennen en kunnen?

Leerdoelen

- Je kunt beschrijven welke klimaatveranderingen (temperatuur en neerslag) de komende jaren worden verwacht en een aantal gevolgen daarvan benoemen.
- Je kunt beschrijven wat de kenmerken van een ijstijd (glaciaal) en interglaciaal zijn.
- Je kunt de verschillende glaciële landschapsvormen beschrijven en in een tekening of foto benoemen.
- Je kunt de verschillende onderdelen van een gletsjer beschrijven en in een tekening of foto benoemen.
- Je kunt beschrijven wat de gevolgen van klimaatverandering zijn in droge gebieden.
- Je kunt beschrijven wat de gevolgen van klimaatverandering zijn in koude gebieden.
- Je kunt de betekenis van de verschillende dimensies benoemen en kunt ze op de juiste manier toepassen.
- Je kunt aan de hand van een afbeelding van de koolstofkringloop uitleggen hoe deze werkt en uitleggen wat de rol van mensen in deze kringloop is.
- Je kunt uitleggen wat het verschil is tussen het natuurlijke en het versterkte broeikaseffect.

Basisboek

- B13 Dimensies
- B118 Ijstijden
- B119 Gletsjers
- B120 Glaciële landschapsvormen
- B130 Koolstofkringloop
- B131 (Versterkt) broeikaseffect
- B132 Klimaatverandering

Begrippen

dimensie, firnbekken, fossiele brandstof, fotosynthese, glaciaal, glaciële landschapsvorm, gletsjer, ijstijd, interglaciaal, irrigatie, klimaatverandering, koolstofdioxide, koolstofkringloop, landsjs, natuurlijk broeikaseffect, steppe, versterkt broeikaseffect, verwoestijning, zeespiegelstijging, zijmorene

Leer- en werkboeken

Leerlingen in vmbo-t, havo en vwo starten in het werkboek, dat hen naar de juiste theorie en bronnen in het leerboek, het Basisboek en de atlas leidt. De grote variatie aan opdrachten in het werkboek zorgt voor een actieve verwerking van de theorie.

Voor vmbo-bk en -kgt zijn het werk- en leerboek de kern. Alle basiskennis is verwerkt in het leerboek, met taalgebruik en informatiedichtheid, perfect afgestemd op de doelgroep.

De Terugblik met leerdoelen, Test jezelf, begrippen en verwijzingen naar het Basisboek, helpt leerlingen bij het begrijpen en onthouden van de leerstof

De beste weg het examen

Met een duidelijke structuur, glasheldere theorie en relevante, op het examen toegesneden opdrachten, helpt De Geo leerlingen zich optimaal voor te bereiden op het SE en CE. De examentraining per hoofdstuk laat hen oefenen met vraagtypes die ze op het examen kunnen verwachten.

Het eindexamenprogramma is thematisch opgezet, maar waar relevant kiest De Geo voor een regionale insteek. Zo bevat een thematisch hoofdstuk vaak een paragraaf waarin leerlingen hun kennis toepassen op een of meerdere regio's. Ook in de Examentraining vergelijken leerlingen regio's en passen ze lesstof toe in context, wat zorgt voor een breed en diepgaand wereldbeeld.

Scan de QR voor meer info en inkijkexemplaren

naar

Vmbo

In leerjaar 3 werken leerlingen aan drie thema's voor het schoolexamen: Arm & Rijk, Bronnen van energie en Grenzen en identiteit. In leerjaar 4 volgen drie thema's voor het centraal examen: Water, Bevolking & ruimte en Weer en klimaat. Elk hoofdstuk sluit af met een examentraining die is opgebouwd in de stijl van het officiële examen. Het lesmateriaal is beschikbaar als leerwerkboek én volledig online.

Ieder thema start met een openingsfoto en de hoofdvragen bij het thema

Leerwerkboeken voor vmbo

Vmbo, leerjaar 3

Arm en rijk (SE)
Bronnen van energie (SE)
Grenzen en identiteit (SE)

Vmbo, leerjaar 4

Water (CE)
Bevolking & ruimte (CE)
Weer en klimaat (CE)

Leerlingen gebruiken bronnen uit het leerboek en leren bronnen combineren en samenhang te ontdekken

10 Lees Zorgen voor mensen en bekl. W6. LB

Bekijk W6 en lees vaardigheid 11 Stappenplan eigen mening op blz. 78 in het leerboek. Vind jij het goed dat mensen met een huurachterstand eerst de kans krijgen de achterstand in te halen, voordat ze hun huis worden uitgeveet? Leg je antwoord uit.

11 Check jezelf. LB

Check of je genoeg weet om de deelvragen te beantwoorden:

- Wat zijn de problemen van wijken die achteruitgaan?
- Hoe zijn die problemen op te lossen?

a. Je werkt in twee talen. Van je docenta krijgen jullie kaartjes. Daarop staan begrippen in vet gedrukt. De één pakt een kaartje en legt het begrip uit, maar zonder het begrip zelf te noemen. De ander moet het begrip raden. Heeft hij het geraden? Dan legt hij het kaartje voor zich. Wissel van beurt. Wie heeft de meeste begrippen geraden?

b. Bekijk de leerdoelen in de Finish en scoor hoeveel je ervan weet.

Wat moet je kennen en kunnen?

- Je kunt antwoord geven op de deelvraag.
- Je kent de volgende begrippen: armoede, beleid, opleidingsniveau, renovatie, sanering, wijkraad. (LB Op blz. 26 in je lesboek vind je de definities.)
- Je kent de leerdoelen in de Finish.
- Je beheerst de volgende vaardigheid: 11 Stappenplan eigen mening.

1.3 Rijke steden, arm platteland

Deelvraag Hoe zit het met armoede op het platteland in Nederland?

1 Lees Werk en inkomen en LB

a. Bekijk figuur 8 in het leerboek. In welke gebieden in het land is de armoede het grootst?

b. In figuur 8 zie je ook een wat groter gebied waar veel armoede is. In welk deel van het land is dat?

c. Lees vaardigheid 2 De atlas gebruiken op blz. 75 in het leerboek. Zoek in de atlas een kaart over armoede in Nederland. Noteer de bladwijze en de kaarttitel.

d. Lees vaardigheid 5 Gebieden vergelijken op blz. 75 in het leerboek. Vergelijk figuur 8 met de ataskaart over armoede. Noem één overeenkomst en één verschil.

Overeenkomst: _____

Verskil: _____

2 Lees Werk en inkomen nog eens. LB

a. Maak met de cijfers in W7 de grafiek in W6.

b. Met hoeveel procent is de werkloosheid in Nederland tussen 2014 en 2018 afgenomen?

Wat denk jij: is of de armoede tussen 2014 en 2018 even sterk afgenomen? Leg uit waarom je dat denkt.

Ja / Nee, want _____

W7 Gegevens werkloosheid in Nederland

Jaar	Aantal werklozen
2011	430.000
2012	460.000
2013	509.000
2014	691.000
2015	645.000
2016	514.000
2017	480.000
2018	395.000

W6 Werkloosheid in Nederland, 2011 - 2018

3 Lees Groeiende steden, leeglopend platteland en bekl. W9. LB

a. In de onderbouw heb je al over bevolkingsgroei geleerd. Noem twee factoren waardoor er mensen bij komen en twee factoren waardoor de bevolking afneemt.

De bevolking neemt toe door: _____

De bevolking neemt af door: _____

De bovenbouw

Havo/vwo

In de bovenbouw havo/vwo start elk hoofdstuk met een instaptoets op basis van het Basisboek, waarmee de onderbouwkennis wordt geactiveerd. Elk hoofdstuk volgt een herkenbare opbouw en eindigt met examenopgaven, inclusief uitleg over hoe deze aangepakt kunnen worden. Achterin elk katern vind je een overkoepelende examenopgave én een overzicht van alle geografische vaardigheden en werkwijzen die nodig zijn voor het examen.

De Geo biedt themakaternen per domein, beschikbaar als leeropdrachtenboek en online. Je kiest voor een vast pakket met een volledige licentie, of voor een flexibel pakket waarbij je zelf bepaalt welke thema's je behandelt. Per gekozen thema ontvang je de bijbehorende licentie. In het examenjaar krijg je altijd toegang tot de volledige licentie, zodat je (ook digitaal) over alle examenstof beschikt.

Themakaternen voor havo en vwo

Havo	Vwo
Arm en rijk (CE)	Globalisering (CE)
Brazilië (CE)	Systeem aarde (CE)
Systeem aarde (CE)	Wonen in Nederland (CE)
Wonen in Nederland (CE)	Zuid-Amerika (CE)
(Over)leven in Europa (SE)	Klimaatvraagstukken (SE)
	Arm en Rijk (SE)

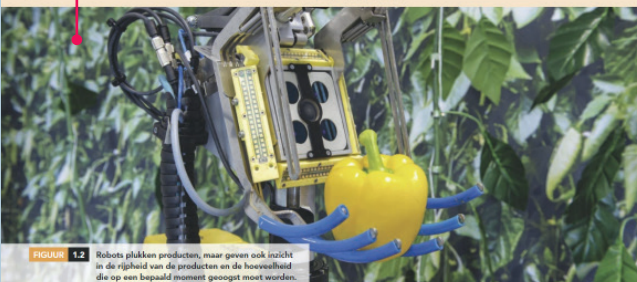
De meest gekozen optie is het vaste pakket:

- Havo leerjaar 4: Arm en rijk, (Over)leven in Europa, Systeem aarde
- Havo leerjaar 5: Wonen in Nederland, Brazilië
- Vwo leerjaar 4: Arm en rijk, Klimaatvraagstukken
- Vwo leerjaar 5: Globalisering, Wonen in Nederland
- Vwo leerjaar 6: Systeem aarde, Zuid-Amerika

Na de instaptoets volgt de theorie met leerstof die leerlingen moeten kennen voor het examen

10

1 Landbouw in Europa

FIGUUR 1.2 Robots plukken producten, maar geven ook inzicht in de rijpheid van de producten en de hoeveelheid die op een bepaald moment geoogst moet worden.

1.1 Het belang van de landbouw

Uitdaging voor de toekomst

Het is heel belangrijk dat we ons voedsel op een andere manier gaan produceren. In 2050 is de wereldbevolking volgens schatting gegroeid naar 10 miljard mensen. Met de huidige technieken hebben we dan vier keer de aarde nodig. Nieuwe landbouwtechnieken, waarbij gebruik wordt gemaakt van robots, kunnen in de toekomst zorgen voor een hogere voedselproductie en een efficiënter gebruik van bestrijdingsmiddelen en natuurlijke hulpbronnen zoals water. Nieuwe manieren van oogsten, zoals het plukken van paprika's en het telen op afstand worden met de inzet van deze robots mogelijk gemaakt.

activiteiten in de complexe productieketen van planten en dieren tot de consumptie ervan (figuur 1.3). Er zijn steeds meer belanghebbenden, of **actoren**, bij het productieproces betrokken. Naast de actoren uit figuur 1.3 zijn dat ook nog overheden en internationale organisaties.

- Boeren zorgen voor de primaire productie van alle landbouwproducten, zoals melk, rundvlees of tomaten. Deze voedselproductie is in de loop van de jaren steeds meer geïndustrialiseerd. De meeste boerderijen zijn fabrieken geworden, waar op grote schaal en met machines een hoge productie gehaald wordt. De term **boerderij** (figuur 1.4) is vervangen door de term **boerenbedrijf** (figuur 1.7).
- De bedrijven die zorgen voor alle activiteiten in het proces na de productie door de boeren, heten samen **agribusiness**. De agribusiness houdt zich bezig met de opslag, verwerking, distributie en marketing van de landbouwproducten. Voorbeelden hiervan zijn Nestlé en Unilever.
- Iedere dag gebruiken 2 miljard mensen een Unileverproduct. Deze levensmiddelenfabrikant produceert onder andere de merken Lipton, Knorr, Unox, Blue Band en Conimex. Met de verkoop van deze voedingsmiddelen wordt een omzet behaald van meer dan €50 miljard per jaar.

Ontwikkelingen in de landbouw

► Er is in de loop van de jaren veel veranderd in de landbouw. Het beeld van boeren die dieren houden of gewassen telen op akkers is al lang niet meer volledig. De keten van boer tot consument is steeds langer geworden. **Landbouw** omvat alle

FIGUUR 1.3 De keten van boer tot consument.

Boer in de eenentwintigste eeuw

► Het boerenleven en daarmee het boerenbedrijf is sinds de jaren 1960 erg veranderd. De landbouw is tegenwoordig steeds minder afhankelijk van de natuur, bijvoorbeeld door de teelt in kassen (figuur 1.9) en het houden van vee in stallen. Dit heet **niet-grondgebonden landbouw**. Boerenbedrijven moeten flink investeren in machines en technologie. De concurrentie is groot waardoor het noodzakelijk is om te blijven investeren. Het terugverdienen van zo'n investering kan jaren duren. Niet iedereen kiest voor zo'n onzekere toekomst. Het aantal boerenbedrijven is in zeventig jaar tijd sterk afgenomen.

► Boerenbedrijven zijn milieubedrijven. Je weet vaak niet wat je ziet als je een boerenbedrijf binnenstapt: robots melken de koeien, boeren krijgen via een speciale app bericht als er iets aan de hand is met een van hun dieren of met de planten, en landbouwmachines rijden en vliegen zelfstandig over de akkers.

FIGUUR 1.8 Robots worden ingezet bij pixelteelt.

► Pixelteelt (figuur 1.8) is een vorm van landbouw waarbij het land efficiënt wordt ingedeeld in kleine vakjes van ongeveer één bij één meter voor het verbouwen van verschillende gewassen. Uitgangspunt is dat de gewassen die naast elkaar verbouwd worden elkaar versterken en daardoor betere groeioverkomsten hebben. Per vakje wordt vastgesteld of de plantjes voldoende water hebben en of ze aangetast worden door insecten. Computerprogramma's berekenen precies wat de juiste aanpak is voor elk afzonderlijk gewas.

► Het lukt niet voor elke boer om het bedrijf rendabel te houden. Dit komt door de langere keten van boer tot consument waarbij het geld dat wij uitgeven aan voedsel over veel actoren verdeeld moet worden. Gemiddeld komt van elke euro die wij uitgeven aan voedsel zes cent bij de boer terecht. Tegelijk moeten boeren en alle andere bedrijven in de agribusiness steeds vaker concurreren op continentale en mondiale schaal.

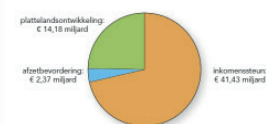
FIGUUR 1.9 Teelt in kassen.

Financiële steun

► Binnen de Europese Unie werken in de landbouwsector en agribusiness in totaal ongeveer 40 miljoen mensen. Maar het inkomen in de landbouwsector ligt zo'n 40% lager dan in de overige sectoren. Om boeren te voorzien van een redelijk inkomen gaat bijna 59 miljard euro van de EU-begroting naar landbouw (figuur 1.10). Dat is een derde van het totale budget.

► Landbouw is sterk weersafhankelijk. In de toekomst zullen door klimaatverandering de weersomstandigheden nog extremer worden. Mede daardoor is de landbouwsector ook financieel gezien een kwetsbare sector. Te droge perioden of juist te natte grond kunnen ervoor zorgen dat oogsten mislukken. Als er dan schaarste optreedt, zal de prijs van landbouwproducten stijgen. De vraag is of consumenten bereid zijn een veel hogere prijs te betalen.

► Daarnaast moeten boeren tegenwoordig duurzaam en milieuvriendelijk produceren. De productie mag niet ten koste gaan van de bodem en de biodiversiteit. Om efficiënt te kunnen blijven produceren, moeten boeren beschikken over actuele informatie wat betreft de vraag naar bepaalde producten, landbouwtechnologie en landbouwbeleid. Zo kunnen ze op tijd een afweging maken welke investeringen nodig zijn om aan de eisen van de overheid en de wensen van de consument te voldoen.

FIGUUR 1.10 Financiële steun aan Europese boeren in 2019.

1.1 Opdrachten

Deelvragen

1. Welke actoren zijn er bij de landbouw betrokken en welke rol spelen zij?
2. Wat is het belang van de landbouw voor Nederland?

Opdracht 1 Robots

Lees Uitdaging voor de toekomst en bekijk figuur 1.2. Bekijk het filmpje online.

- a. Waarom zijn er in de landbouw van de toekomst robots nodig? Noteer twee redenen en licht ze kort toe.
- b. Leg uit hoe de inzet van robots kan zorgen voor:
 - een hogere productiviteit
 - een efficiënter gebruik van natuurlijke hulpbronnen
 - een efficiënter gebruik van bestrijdingsmiddelen
- c. Het neemt af, maar nog steeds wordt er menselijke arbeid ingezet op boerenbedrijven. Bedenk twee redenen waarom dat nog altijd gebeurt.

Opdracht 2 Uitdrukkingen

De landbouw is populair in Nederlandse uitdrukkingen.

- a. Noteer de betekenis van de volgende uitdrukkingen:
 - een grannie meepikken
 - goed geboerd hebben
 - in goede bade vallen
 - het paard achter de wagen spannen
 - te veel hooi op je vork nemen
- b. Bedenk samen een nieuwe uitdrukking over landbouw. Noteer ook de betekenis.

Opdracht 3 Actoren

Lees Ontwikkelingen in de landbouw en bekijk de figuren.

- a. In W3 staat de hele productieketen van tomaten. Welke actoren laten de cijfers 1 t/m 4 zien? Je mag een actor meerdere keren gebruiken.
- b. De overheid is niet apart vermeld in W3, maar speelt bij vrijwel iedere schakel een rol, bijvoorbeeld bij de klant. Welke rol speelt de overheid bij die schakel?
- c. Leg uit waarom het koopgedrag van consumenten een grote rol speelt in de voedselproductieketen. Uit welke figuur in de theorie kun je dat afleiden?

W3 De productieketen van tomaten.

Opdracht 4 Landbouw vroeger en nu

- a. Wat is de definitie van landbouw in dit hoofdstuk?
- b. Ben je volgens die definitie als vakkennuller of pizzabozorger ook werkzaam in de landbouw? Leg je antwoord uit.
- c. Lees Het boerenleven tot begin jaren 1960 en bekijk de figuren. Noem drie kenmerken van het leven op een boerderij tot begin jaren 1960.
- d. Wat wordt bedoeld met de industrialisatie van de voedselproductie? Leg je antwoord uit met behulp van figuur 1.7.

Opdracht 5 Wereldsalade

Bekijk W4.

- a. Wat wordt bedoeld met de mondialisering van de voedselproductie? Leg je antwoord uit aan de hand van figuur W4.
- b. Welke producten voor de salade komen niet uit Nederland?
- c. Leesvaardigheid 10 Verschijnselen of gebieden bekijken vanuit verschillende dimensies in het overzicht Vaardigheden en werkwijzen. Berekeneer vanuit de fysieke, economische en sociaal-culturele dimensie waarom niet alle producten uit Nederland afkomstig zijn.

Opdracht 6 Boer in de eenentwintigste eeuw

Lees Boer in de eenentwintigste eeuw en bekijk de figuren.

- a. Bekijk en lees ook W5.
- b. Leg het verschil uit tussen grondgebonden en niet-grondgebonden landbouw. Licht je antwoord toe met twee figuren uit de theorie.
- c. W5 is een fragment uit het stripverhaal 'Het vreugdevuurfeest' over het boerenleven. Lees het stripverhaal online. Is je mening over het boerenleven na het lezen van het verhaal veranderd? Geef aan waarom wel/niet.
- d. Is er toekomst voor jonge boeren? Licht je antwoord toe.

FIGUUR 1.4 Het leven op de boerderij, zoals dat gangbaar was tot het begin van de jaren 1960 in het Friese Midlum, is te zien in het Openluchtmuseum in Arnhem.

FIGUUR 1.7 Boerderijen zijn fabrieken geworden.

Het boerenleven tot begin jaren 1960

► Na de Tweede Wereldoorlog produceerden boeren vooral voor de lokale markt. Het platteland zag er in grote delen van Europa nog niet zo uit als in de negentiende eeuw (figuur 1.4).

► Er waren veel **gemengde bedrijven** waar boeren aan akkerbouw en veeteelt deden. De agrarische productie vond plaats op het land in de directe omgeving van het boerenbedrijf, waarbij de productie afhankelijk was van de grond (figuur 1.6). Dit heet **grondgebonden landbouw**. De oogst was voor eigen gebruik of werd lokaal verkocht. Daarnaast stond de akkerbouw grotendeels in dienst van de veeteelt. Het voer dat nodig was voor het vee werd verbouwd op het aangrenzende land van de boerderij. De **afzetverleningsgraad** van gebieden was groot.

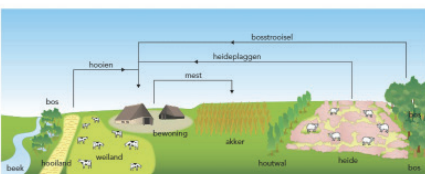
► In 1957 werd de **Europese Economische Gemeenschap (EEG)** opgericht. Deze economische samenwerking begon met zes landen (zie figuur 1.13). De belangrijkste drijfveer hiervoor was om te voorkomen dat er in de toekomst nog voedseltekorten en hongersnoden zouden zijn, zoals tijdens de Tweede Wereldoorlog. Er werden twee kerndoelen afgesproken:

- De Europese burgers moeten kunnen beschikken over voldoende en betaalbaar voedsel.
- De Europese boeren moeten een redelijke levensstandaard krijgen met een stabiel inkomen.

De EEG begon in de jaren 1960 met het Europese landbouwbeleid van de huidige EU.

FIGUUR 1.5 Bij het kopen van producten in de supermarkt worden consumenten beïnvloed door reclame.

FIGUUR 1.6 Landbouw op zandgronden in de negentiende eeuw.

In elke paragraaf maken leerlingen verschillende opdrachten, waarbij ze worden ondersteund door symbolen en deelvragen

De digitale leeromgeving

eDition is de digitale leeromgeving van ThiemeMeulenhoff. Naast het leerlingmateriaal vind je hier ook het docentmateriaal terug. Hiermee kunnen jij en je leerling volledig digitaal werken. Of blended, als aanvulling op de boeken. In eDition vind je alles op één plek.

Met eDition geef je je leerlingen flexibiliteit: ze kunnen altijd en overal zelfstandig aan de slag met het lesmateriaal. Als docent zet je eenvoudig de theorie en opdrachten klaar. Voor één leerling, voor een hele klas én voor alle niveaus. Leerlingen kunnen in eDition hun werk maken, opslaan, nakijken en hun resultaten inzien. Ook krijgen zij direct feedback. Als docent heb je daarbij live inzicht in de voortgang en resultaten van jouw leerlingen in een overzichtelijk dashboard. Waar nodig kun jij dus altijd bijsturen.

Alles bij de hand in de digitale leeromgeving

- › **Routes & arrangeren:** kies uit de onderbouwthema's of gebruik de uitgestippelde voorbeeldroutes.
- › **Extra lesmateriaal:** aanvullende verdiepingsopdrachten.
- › **Handleidingen:** praktische tips en achtergrondinformatie per hoofdstuk en paragraaf.
- › **Leerdoelen:** overzicht per leerjaar om je route te plannen.
- › **PowerPoints:** lespresentaties met kernstof en aansprekend beeld.
- › **Digitale Alcarta atlas:** volledige toegang tot Alcarta online.
- › **Omnummertabellen:** hulpmiddel voor wie met De Bosatlas werkt.
- › **Samenvattingen:** handig voor leerlingen als voorbereiding op toetsen.

De nieuwe kerndoelen

Met De Geo ben je op de toekomst voorbereid. De vernieuwde onderbouw sluit aan bij de nieuwe kerndoelen binnen het aardrijkskundeonderwijs. Met meer aandacht voor thema's als burgerschap, duurzaamheid en globalisering leren je leerlingen niet alleen over geografische verschijnselen, maar ook hoe deze samenhangen met maatschappelijke vraagstukken. Daarnaast worden leerlingen gestimuleerd om kritisch te kijken naar hun eigen leefomgeving en de wereld.

Wij staan voor je klaar

Trainingen

ThiemeMeulenhoff biedt trainingen aan waarin je leert hoe je alles uit De Geo kunt halen. Van het effectief gebruiken van de digitale tools tot het integreren van de methode in je bestaande lesplannen. Onze trainingen zijn ontworpen om jou het vertrouwen en de vaardigheden te geven die je nodig hebt.

Overstapservice

Daarnaast bieden we een speciale overstapservice aan voor scholen die nieuw zijn bij De Geo. We begrijpen dat de overgang naar een nieuwe methode een uitdaging kan zijn, en daarom zorgen wij ervoor dat deze zo soepel mogelijk verloopt. Wij nemen je alle zorgen uit handen.

De Geo zelf ervaren?

Wil je zelf ontdekken hoe De Geo werkt? Vraag op thiememeulenhoff.nl/degeo beoordelingsmateriaal aan of probeer De Geo uit met je leerlingen! Gedurende een korte periode kun je het lesmateriaal uittesten met je leerlingen. Neem contact op met jouw accountmanager voor de mogelijkheden: we helpen je graag verder!

*Scan de QR-code of ga
naar thiememeulenhoff.nl/
accountmanagers*

Bij ThiemeMeulenhoff geloven we dat goed onderwijs begint met inspirerende methodes die aansluiten bij de wereld van vandaag en morgen.

Daarom hebben we De Geo ontwikkeld, een methode die niet alleen geografische kennis bijbrengt, maar ook bijdraagt aan de vorming van leerlingen tot verantwoordelijke wereldburgers.

Onze visie op leren is gebaseerd op het idee dat onderwijs leerlingen moet uitdagen, inspireren en motiveren. Met De Geo willen we leerlingen helpen om hun blik te verruimen en de wereld om hen heen te begrijpen. Door de combinatie van theorie, praktijk en digitale tools bieden we een complete leerervaring die aansluit bij de behoeften van zowel docenten als leerlingen.

ThiemeMeulenhoff staat voor kwalitatief hoogstaand onderwijs, en we werken continu aan het verbeteren hiervan.

Samen leren vernieuwen

